לר' שמעון נמי צבי ואיל כתיב בהו איבעיא להו מהו לפדות בבהמת שביעית ודאי לא תיבעי לך [ל]לאכילה אמר רחמנא [ג] ולא לסחורה כי תיבעי לך ספק ואליבא דרבי שמעון לא תיבעי לך דלית ליה ספק כי תיבעי לך אליבא דרבי יהודה מאי כיון דמפריש טלה והוא לעצמו לאכלה קרינא ביה או דילמא כיון דכמה דלא מפקע איסוריה לא מישתרי כסחורה דמי ת"ש דא"ר חסדא בהמת שביעית [א] אין פודין בה את הודאי אבל פודין בה את הספק ואמר רב חסדא [ב] בהמת שביעית פטורה מן הבכורה [ו] חייבת במתנות פטורה מן הבכורה לאכלה אמר רחמנא [ג] ולא לשריפה וחייבת במתנות דלאכלה קרינא בה מיתיבי [ד] האוכל מעיסת שביעית עד שלא הורמה חלתה חייב מיתה ואמאי כיון דאילו מטמיא בת שריפה היא לאכלה אמר רחמנא ולא לשריפה שאני הכא דכתיב [1] לדורותיכם תנ"ה מנין לאוכל מעיסת שביעית עד שלא הורמה חלתה שחייב מיתה שנאמר לדורותיכם ולגמר מינה התם עיקר לאכילה הכא עיקר לשריפה: נתנו לכהן כו': תנינא להא דת"ר [ה] ישראל שהיה לו פטר חמור בתוך ביתו ואמר לו הכהן תנהו לי ואני אפדהו הרי זה לא יתנו לו אא"כ פדאו בפניו א"ר נחמן אמר רבה בר אבוה זאת אומרת נחשדו הכהנים על פטרי חמורים פשיטא מהו דתימא ה"מ היכא דמחזק לן דמיקרי אבל בסתמא לא [ו] קמ"ל דמורה בה היתירא: מתני' המפריש פדיון פטר חמור ומת רבי אליעזר אומר [ז] חייבין באחריותו כחמש סלעים של בן וחכ"א [ח] אין חייבין באחריותו כפדיון מעשר שני ט) העיד רבי יהושע ורבי צדוק על פדיון פטר חמור שמת שאין כאן לכהן כלום מת פטר חמור [ז] ר"א אומר יקבר ומותר בהנאתו של טלה וחכ"א א"צ להקבר וטלה לכהן: גמ' אמר רב יוסף מ"ט דר' אליעזר דכתיב [2] אך פדה תפדה וגו' מה בכור אדם חייב באחריותו אף בכור בהמה טמאה חייב באחריותו א"ל אביי [ח] אי מה בכור אדם מותר בהנאה אף בכור בהמה טמאה מותר וכי תימא ה"נ והתנן מת פטר חמור רבי אליעזר אומר יקבר מאי יקבר לאו דאסור בהנאה לא יקבר בכבור אדם אלא אדם בכור הוא דבעי קבורה פשוט לא בעי קבורה ועוד תניא מודה ר' אליעזר [ט] בישראל שיש לו ספק פטר חמור בתוך ביתו שמפריש טלה עליו והוא שלו [י] אלא אמר רבא אמר קרא אך פדה תפדה לפדייה הקשיתיו ולא לדבר אחר [יא] תנן התם הערכין בשעתן ופדיון הבן אחר שלשים יום פדיון פטר חמור לאלתר ופדיון פטר חמור לאלתר ורמינהי [יב] אין בערכין [יג] ובפדיון הבן [יד] ובנזירות [טו] ובפטר חמור פחות משלשים ומוסיפין עד עולם [טז] אר"נ לומר שאם פדאו פדוי מכלל דבנו אם פדאו אינו פדוי והאיתמר [יז] הפודה את בנו בתוך ל' יום רב אמר [יח] בנו פדוי לאו איתמר עלה אמר רבא דכ"ע מעכשיו [יט] אין בנו פדוי רב

ודאי [א] תבעי ליה. [ע] לאכלה ולא לסחורה מסתמא לשחוט לקנות בהמה טמאה כנגן פטר חמור בפירות שביעית ומימה לשפרי רבנן לא לשחוט קמ"ל (ב"ק קב.) מסרה ובפיקה אלא משום דשביעית דומיא דלאכלה שהנאתו וביעורו שוה ומהכא למעלה הוי הנאתו וביעורו שוה: **כיון** דא"ל מיטמיא בו'. ומ"ג היכול להפריש מעיסה אחרת שתיה של שביעית על זאת ומקיף שתיהן מ"מ הן הן גופו שת אלה היא ולא מצי לאפרושי מגופה הוי כמו **הבא** עיקר שריפה. מן החיוב על הפטור: הקשה ר"ת גילף מעומר לעיקרו לשריפה. ומאמר פ' כל קרבנות (מנחות ד' פה.) שומרי פסחים בשביעית היו נוטלין שכרן מתרומת הלשכה ופריך היכי מייתי עומר מפירות שביעית לאכלה אמר רחמנא ולא לשריפה ואיכא קושן שקרב לגבי מזבח [ב] שאני התם דאמר קרא לדורותיכם י"ל לא ילפינן כבור מעומר דליכא פירכי טובא מה לעומר שכן קרבן לבור ודומה שבת וטומאה ועוד ג' לא לקיים עומר בשביעית גלגל בפירות שביעית דשיעין כמ"ל לגבי בכור וחלב מתקיים בשביעית בהמות בחרות ובפירות לאו איתמר עלה אמר רבא דכ"ע מעכשיו [ג] אינו פדוי. לשון זה מינו לקמן פ' יש בכור (דף מט. ע"ש):

לאכלה אמר רחמנא [ג] ולא לשריפה וחייבת במתנות דלאכלה קרינא בה מיתיבי [ד] האוכל מעיסת שביעית עד שלא הורמה חלתה חייב מיתה ואמאי כיון דאילו מטמיא בת שריפה היא לאכלה אמר רחמנא ולא לשריפה שאני הכא דכתיב [1] לדורותיכם תנ"ה מנין לאוכל מעיסת שביעית עד שלא הורמה חלתה שחייב מיתה שנאמר לדורותיכם ולגמר מינה התם עיקר לאכילה הכא עיקר לשריפה: נתנו לכהן כו': תנינא להא דת"ר [ה] ישראל שהיה לו פטר חמור בתוך ביתו ואמר לו הכהן תנהו לי ואני אפדהו הרי זה לא יתנו לו אא"כ פדאו בפניו א"ר נחמן אמר רבה בר אבוה זאת אומרת נחשדו הכהנים על פטרי חמורים פשיטא מהו דתימא ה"מ היכא דמחזק לן דמיקרי אבל בסתמא לא [ו] קמ"ל דמורה בה היתירא: מתני' המפריש פדיון פטר חמור ומת רבי אליעזר אומר [ז] חייבין באחריותו כחמש סלעים של בן וחכ"א [ח] אין חייבין באחריותו כפדיון מעשר שני ט) העיד רבי יהושע ורבי צדוק על פדיון פטר חמור שמת שאין כאן לכהן כלום מת פטר חמור [ז] ר"א אומר יקבר ומותר בהנאתו של טלה וחכ"א א"צ להקבר וטלה לכהן: גמ' אמר רב יוסף מ"ט דר' אליעזר דכתיב [2] אך פדה תפדה וגו' מה בכור אדם חייב באחריותו אף בכור בהמה טמאה חייב באחריותו א"ל אביי [ח] אי מה בכור אדם מותר בהנאה אף בכור בהמה טמאה מותר וכי תימא ה"נ והתנן מת פטר חמור רבי אליעזר אומר יקבר מאי יקבר לאו דאסור בהנאה לא יקבר בכבור אדם אלא אדם בכור הוא דבעי קבורה פשוט לא בעי קבורה ועוד תניא מודה ר' אליעזר [ט] בישראל שיש לו ספק פטר חמור בתוך ביתו שמפריש טלה עליו והוא שלו [י] אלא אמר רבא אמר קרא אך פדה תפדה לפדייה הקשיתיו ולא לדבר אחר [יא] תנן התם הערכין בשעתן ופדיון הבן אחר שלשים יום פדיון פטר חמור לאלתר ופדיון פטר חמור לאלתר ורמינהי [יב] אין בערכין [יג] ובפדיון הבן [יד] ובנזירות [טו] ובפטר חמור פחות משלשים ומוסיפין עד עולם [טז] אר"נ לומר שאם פדאו פדוי מכלל דבנו אם פדאו אינו פדוי והאיתמר [יז] הפודה את בנו בתוך ל' יום רב אמר [יח] בנו פדוי לאו איתמר עלה אמר רבא דכ"ע מעכשיו [יט] אין בנו פדוי רב

ולכך: מופר כהנאה. קודם פדיונו: **יקבר לכבוד אדם.** לפ' משום לחקור בהנאה אלא משום לחיתקא לבכור אדם ומתם בכור אדם ניתן לקבורה: **מודה ר"ש.** תע"ג דבדאי פטר חמור ס"ל דכל כמה דלא מטי פטרי [ט] חמור ליד כהן לא מיפריק מודה הוא בספק שפ"ל למת פדיון לכהן אלא מפריש כו'. ומדמצריך לאפרושי טלה לאפקועי איסוריה מיכול דס"ל פטר חמור לאקור בהנאה: **לפדייה הקשתיו.** בכור בהמה טמאה לבכור אדם אינו חייב באחריותו ולא לדבר אחר בהנאה: **הערכין בשעתן.** אתם היה מבן חדש עד חמש שנים בשעת שאמר ערכי עלי [יא] והמתין אלא נתנו עד שיהא בן שש שנים או ערך אחר כדכתיב בפרשת ערכין (ויקרא כז) אפי' הכי לא יהיב אלא כשעה שהעריך: **אחר שלשים.** כדכתיב (במדבר יח) **ופדויו מבן חדש וגו': ופדיון פטר חמור לאלתר.** דתמיה: **אין בערכין פחות מבן שלשים.** אינו נערך כדכתיב בפרשה: **ובנזירות.** אתם נזירות שלשים יום כדכתיב (במדבר ו) **קודש** יהיה יהיה בגימטריא שלשים הוו [נזיר ה.]: **ומוסיפין.** אית ערך לכל זמן שהוא עומד בו כדכתיב בפרשה וכן נזיר עודר בנזיר תרשעה וחמשה אינים ואם המתין מפדיון פטר חמורו כמה אינים עדיין יכול לפדותו ואינו נותן יותר: **נומר שאם פדאו פדוי.** הא דקתני לעיל פדיון פטר חמור לאלתר שאם פדאו לאלתר [פדוי] אבל עיקר מצות פדייה לא מקיים: **מלגל דבנו.** מלחוקמת ליה בדיעבד וקתני הבן אחר שלשים מכלל דאם פדאו בתוך שלשים אינו פדוי: **ואיתימר.** בפ' יש בכור (לקמן דף מט.): **דכ"ע מעכשיו.** היכא דאחר ליה מעכשיו יחול פדיון זה אינו פדוי כי פליגי היכא דאחר עכשיו אבל יחול מעות והפדיון לא יחול עד לאחר שלשים יום:

לר' שמעון נמי. תע"ג דשרי פטר חמור בהנאה [ט:] אין פודין אותו בספוקי המוקדשין דלגבי ואיל כתיב בהו [דברים יד]: **בבהמה שביעית.** בהמה שיקחה בפירות שביעית: **ודאי לא תיבעי לך.** פטר חמור ולאי לא תיבעי לך דכיון דבעי למיתב פדיונו לכהן לא פריק ליה לאכלה אחר רחמנא ולא לסחורה ומעמיד לפ' משום דלפ' לא מיפריק מודה הוא בספק שפ"ל למת פדיון לכהן אלא מפריש כו'. ומדמצריך לאפרושי טלה לאפקועי איסוריה מיכול דס"ל פטר חמור לאקור בהנאה: **לפדייה הקשתיו.** בכור בהמה טמאה לבכור אדם שיתחייב בחמורות פדיונו ולא לדבר אחר בהנאה: **הערכין בשעתן.** אתם היה מבן חדש עד חמש שנים בשעת שאמר ערכי עלי [יא] והמתין אלא נתנו עד שיהא בן שש שנים או ערך אחר כדכתיב בפרשת ערכין (ויקרא כז) אפי' הכי לא יהיב אלא כשעה שהעריך: **אחר שלשים.** כדכתיב (במדבר יח) **ופדויו מבן חדש וגו': ופדיון פטר חמור לאלתר.** דתמיה: **אין בערכין פחות מבן שלשים.** אינו נערך כדכתיב בפרשה: **ובנזירות.** אתם נזירות שלשים יום כדכתיב (במדבר ו) **קודש** יהיה יהיה בגימטריא שלשים הוו [נזיר ה.]: **ומוסיפין.** אית ערך לכל זמן שהוא עומד בו כדכתיב בפרשה וכן נזיר עודר בנזיר תרשעה וחמשה אינים ואם המתין מפדיון פטר חמורו כמה אינים עדיין יכול לפדותו ואינו נותן יותר: **נומר שאם פדאו פדוי.** הא דקתני לעיל פדיון פטר חמור לאלתר שאם פדאו לאלתר [פדוי] אבל עיקר מצות פדייה לא מקיים: **מלגל דבנו.** מלחוקמת ליה בדיעבד וקתני הבן אחר שלשים מכלל דאם פדאו בתוך שלשים אינו פדוי: **ואיתימר.** בפ' יש בכור (לקמן דף מט.): **דכ"ע מעכשיו.** היכא דאחר ליה מעכשיו יחול פדיון זה אינו פדוי כי פליגי היכא דאחר עכשיו אבל יחול מעות והפדיון לא יחול עד לאחר שלשים יום: **לר' שמעון נמי צבי ואיל כתיב בהו איבעיא להו מהו לפדות בבהמת שביעית ודאי לא תיבעי לך [ל]לאכילה אמר רחמנא [ג] ולא לסחורה כי תיבעי לך ספק ואליבא דרבי שמעון לא תיבעי לך דלית ליה ספק כי תיבעי לך אליבא דרבי יהודה מאי כיון דמפריש טלה והוא לעצמו לאכלה קרינא ביה או דילמא כיון דכמה דלא מפקע איסוריה לא מישתרי כסחורה דמי ת"ש דא"ר חסדא בהמת שביעית [א] אין פודין בה את הודאי אבל פודין בה את הספק ואמר רב חסדא [ב] בהמת שביעית פטורה מן הבכורה [ו] חייבת במתנות פטורה מן הבכורה לאכלה אמר רחמנא [ג] ולא לשריפה וחייבת במתנות דלאכלה קרינא בה מיתיבי [ד] האוכל מעיסת שביעית עד שלא הורמה חלתה חייב מיתה ואמאי כיון דאילו מטמיא בת שריפה היא לאכלה אמר רחמנא ולא לשריפה שאני הכא דכתיב [1] לדורותיכם תנ"ה מנין לאוכל מעיסת שביעית עד שלא הורמה חלתה שחייב מיתה שנאמר לדורותיכם ולגמר מינה התם עיקר לאכילה הכא עיקר לשריפה: נתנו לכהן כו': תנינא להא דת"ר [ה] ישראל שהיה לו פטר חמור בתוך ביתו ואמר לו הכהן תנהו לי ואני אפדהו הרי זה לא יתנו לו אא"כ פדאו בפניו א"ר נחמן אמר רבה בר אבוה זאת אומרת נחשדו הכהנים על פטרי חמורים פשיטא מהו דתימא ה"מ היכא דמחזק לן דמיקרי אבל בסתמא לא [ו] קמ"ל דמורה בה היתירא: מתני' המפריש פדיון פטר חמור ומת רבי אליעזר אומר [ז] חייבין באחריותו כחמש סלעים של בן וחכ"א [ח] אין חייבין באחריותו כפדיון מעשר שני ט) העיד רבי יהושע ורבי צדוק על פדיון פטר חמור שמת שאין כאן לכהן כלום מת פטר חמור [ז] ר"א אומר יקבר ומותר בהנאתו של טלה וחכ"א א"צ להקבר וטלה לכהן: גמ' אמר רב יוסף מ"ט דר' אליעזר דכתיב [2] אך פדה תפדה וגו' מה בכור אדם חייב באחריותו אף בכור בהמה טמאה חייב באחריותו א"ל אביי [ח] אי מה בכור אדם מותר בהנאה אף בכור בהמה טמאה מותר וכי תימא ה"נ והתנן מת פטר חמור רבי אליעזר אומר יקבר מאי יקבר לאו דאסור בהנאה לא יקבר בכבור אדם אלא אדם בכור הוא דבעי קבורה פשוט לא בעי קבורה ועוד תניא מודה ר' אליעזר [ט] בישראל שיש לו ספק פטר חמור בתוך ביתו שמפריש טלה עליו והוא שלו [י] אלא אמר רבא אמר קרא אך פדה תפדה לפדייה הקשיתיו ולא לדבר אחר [יא] תנן התם הערכין בשעתן ופדיון הבן אחר שלשים יום פדיון פטר חמור לאלתר ופדיון פטר חמור לאלתר ורמינהי [יב] אין בערכין [יג] ובפדיון הבן [יד] ובנזירות [טו] ובפטר חמור פחות משלשים ומוסיפין עד עולם [טז] אר"נ לומר שאם פדאו פדוי מכלל דבנו אם פדאו אינו פדוי והאיתמר [יז] הפודה את בנו בתוך ל' יום רב אמר [יח] בנו פדוי לאו איתמר עלה אמר רבא דכ"ע מעכשיו [יט] אין בנו פדוי רב**

מופר כהנאה. קודם פדיונו: **יקבר לכבוד אדם.** לפ' משום לחקור בהנאה אלא משום לחיתקא לבכור אדם ומתם בכור אדם ניתן לקבורה: **מודה ר"ש.** תע"ג דבדאי פטר חמור ס"ל דכל כמה דלא מטי פטרי [ט] חמור ליד כהן לא מיפריק מודה הוא בספק שפ"ל למת פדיון לכהן אלא מפריש כו'. ומדמצריך לאפרושי טלה לאפקועי איסוריה מיכול דס"ל פטר חמור לאקור בהנאה: **לפדייה הקשתיו.** בכור בהמה טמאה לבכור אדם שיתחייב בחמורות פדיונו ולא לדבר אחר בהנאה: **הערכין בשעתן.** אתם היה מבן חדש עד חמש שנים בשעת שאמר ערכי עלי [יא] והמתין אלא נתנו עד שיהא בן שש שנים או ערך אחר כדכתיב בפרשת ערכין (ויקרא כז) אפי' הכי לא יהיב אלא כשעה שהעריך: **אחר שלשים.** כדכתיב (במדבר יח) **ופדויו מבן חדש וגו': ופדיון פטר חמור לאלתר.** דתמיה: **אין בערכין פחות מבן שלשים.** אינו נערך כדכתיב בפרשה: **ובנזירות.** אתם נזירות שלשים יום כדכתיב (במדבר ו) **קודש** יהיה יהיה בגימטריא שלשים הוו [נזיר ה.]: **ומוסיפין.** אית ערך לכל זמן שהוא עומד בו כדכתיב בפרשה וכן נזיר עודר בנזיר תרשעה וחמשה אינים ואם המתין מפדיון פטר חמורו כמה אינים עדיין יכול לפדותו ואינו נותן יותר: **נומר שאם פדאו פדוי.** הא דקתני לעיל פדיון פטר חמור לאלתר שאם פדאו לאלתר [פדוי] אבל עיקר מצות פדייה לא מקיים: **מלגל דבנו.** מלחוקמת ליה בדיעבד וקתני הבן אחר שלשים מכלל דאם פדאו בתוך שלשים אינו פדוי: **ואיתימר.** בפ' יש בכור (לקמן דף מט.): **דכ"ע מעכשיו.** היכא דאחר ליה מעכשיו יחול פדיון זה אינו פדוי כי פליגי היכא דאחר עכשיו אבל יחול מעות והפדיון לא יחול עד לאחר שלשים יום: **לר' שמעון נמי צבי ואיל כתיב בהו איבעיא להו מהו לפדות בבהמת שביעית ודאי לא תיבעי לך [ל]לאכילה אמר רחמנא [ג] ולא לסחורה כי תיבעי לך ספק ואליבא דרבי שמעון לא תיבעי לך דלית ליה ספק כי תיבעי לך אליבא דרבי יהודה מאי כיון דמפריש טלה והוא לעצמו לאכלה קרינא ביה או דילמא כיון דכמה דלא מפקע איסוריה לא מישתרי כסחורה דמי ת"ש דא"ר חסדא בהמת שביעית [א] אין פודין בה את הודאי אבל פודין בה את הספק ואמר רב חסדא [ב] בהמת שביעית פטורה מן הבכורה [ו] חייבת במתנות פטורה מן הבכורה לאכלה אמר רחמנא [ג] ולא לשריפה וחייבת במתנות דלאכלה קרינא בה מיתיבי [ד] האוכל מעיסת שביעית עד שלא הורמה חלתה חייב מיתה ואמאי כיון דאילו מטמיא בת שריפה היא לאכלה אמר רחמנא ולא לשריפה שאני הכא דכתיב [1] לדורותיכם תנ"ה מנין לאוכל מעיסת שביעית עד שלא הורמה חלתה שחייב מיתה שנאמר לדורותיכם ולגמר מינה התם עיקר לאכילה הכא עיקר לשריפה: נתנו לכהן כו': תנינא להא דת"ר [ה] ישראל שהיה לו פטר חמור בתוך ביתו ואמר לו הכהן תנהו לי ואני אפדהו הרי זה לא יתנו לו אא"כ פדאו בפניו א"ר נחמן אמר רבה בר אבוה זאת אומרת נחשדו הכהנים על פטרי חמורים פשיטא מהו דתימא ה"מ היכא דמחזק לן דמיקרי אבל בסתמא לא [ו] קמ"ל דמורה בה היתירא: מתני' המפריש פדיון פטר חמור ומת רבי אליעזר אומר [ז] חייבין באחריותו כחמש סלעים של בן וחכ"א [ח] אין חייבין באחריותו כפדיון מעשר שני ט) העיד רבי יהושע ורבי צדוק על פדיון פטר חמור שמת שאין כאן לכהן כלום מת פטר חמור [ז] ר"א אומר יקבר ומותר בהנאתו של טלה וחכ"א א"צ להקבר וטלה לכהן: גמ' אמר רב יוסף מ"ט דר' אליעזר דכתיב [2] אך פדה תפדה וגו' מה בכור אדם חייב באחריותו אף בכור בהמה טמאה חייב באחריותו א"ל אביי [ח] אי מה בכור אדם מותר בהנאה אף בכור בהמה טמאה מותר וכי תימא ה"נ והתנן מת פטר חמור רבי אליעזר אומר יקבר מאי יקבר לאו דאסור בהנאה לא יקבר בכבור אדם אלא אדם בכור הוא דבעי קבורה פשוט לא בעי קבורה ועוד תניא מודה ר' אליעזר [ט] בישראל שיש לו ספק פטר חמור בתוך ביתו שמפריש טלה עליו והוא שלו [י] אלא אמר רבא אמר קרא אך פדה תפדה לפדייה הקשיתיו ולא לדבר אחר [יא] תנן התם הערכין בשעתן ופדיון הבן אחר שלשים יום פדיון פטר חמור לאלתר ופדיון פטר חמור לאלתר ורמינהי [יב] אין בערכין [יג] ובפדיון הבן [יד] ובנזירות [טו] ובפטר חמור פחות משלשים ומוסיפין עד עולם [טז] אר"נ לומר שאם פדאו פדוי מכלל דבנו אם פדאו אינו פדוי והאיתמר [יז] הפודה את בנו בתוך ל' יום רב אמר [יח] בנו פדוי לאו איתמר עלה אמר רבא דכ"ע מעכשיו [יט] אין בנו פדוי רב**

עין משפט נר מצוה

סה א מיי' פי"ב מהל' כלאים הלכה יא:
סו ב מיי' פ"ט מהלכות כלאים הלכה ט:
סז ג מיי' פ"ט מהלכות כלאים הלכה ח:
סח ד מיי' פ"ו שם הלכה ד:
ה ב"מ פ"ג שם הל"ד טוש"ע יו"ד סי' שכא סעיף ח):
סט ו מיי' שם הלכה ה סמ"ג עשין קמה קמו טוש"ע שם סעיף ו:
ע ז מיי' שם הלכה ד טוש"ע שם סעיף ח:
עא ח מיי' שם הל' יט כא כב טוש"ע שם סעי' י:
עב ט מיי' פ"ל מהל' ערכין הלכה ג:
עג י מיי' פי"ל מהל' כלאים הלכה ח טוש"ע י"ד סימן שה סעיף יא:
עד כ מיי' פ"ג מהל' מילה הלכה ג:
עה ל מיי' פי"ב מהל' כלאים הלכה ו:
עו מ נ מיי' פי"ל שם הל' יח טוש"ע שם סעיף יג:

מוסף רש"י

מעכשיו אין בנו פדוי. פי' אמר ליה מעכשיו יהא בנו פדוי לאו פדיון גמור, אלא מתנה בעלמא, דהא כתוב בעשים לא שייכא פדיה (לקמן מט).

הדרן עלך הלוקח עובר חמורו

שיטה מקובצת

[א] קמ"ל דמורה בה היתירא. קשיא לי ישראל נמי כי מפרש טלה והוא לעצמו מורה בה היתירא ונראה לי דכיון דעפ"י ב"ד עושה והוא מעכבו על פיהם (חסר כאן). תוס' חיצוניות:
[ב] ר"א אומר חייב באחריותן ובריך להפריש טלה אחר כמו פדיון ה' סלעים של בן. דנפקא לן בגמ' תפדה תפדה ריבה אבל ודאי אם מת הפטר חמור של ישראל אינו חייב לפדותו בשום דבר ואע"ג דבבי פדיון ודאי אם מת אחר שלשים יום חייב ליתן ה' סלעים לעניין זה לא משקשן לבן משום דהתם חזב הוא שהטיל הכתוב על האב אבל הכא אי בעי ישראל ערוך ליה לחמור ואינו חייב לכהן כלום אם ירצה: וחכ"א אין חייב באחריותו דמסתבר דפטור בפדיון כמעשר שני ולא מקשי פדיון לבן: [ג] מת פטר חמור לאחר שהפריש טלה ולא הספיק ליתנו לכהן ר"א אומר יקבר. דאזל לטעמיה דאמר אין הפדיון פדיון עד דמטי ליד כהן ויקבר דסבר כרבי יהודה דאמר אסור בהנאה: [ד] אי מה בכור אדם מותר בהנאה וכו'. והקשה הרב אלחנן דאמאי לא פרכינן לעיל הכי בריש פרקין גבי הא דקאמר דפטרי כהנים ולוים פטורין מפדיון פטר חמור ואמאי לא קאמר מהיקשא דמקיש להו הכא לבכור אדם ונראה לן דשאני הכא דדמי טפי להדדי דמקשינן גוף הבכור בהמה טמאה עצמו לבכור אדם אבל התם לא מקיש להו אלא מפדיון וכן נמי משמע בסמוך גבי הא דקאמר ר' אלעזר דמקיש וכו' ומקשינן דיש לתמוה דלר"א דמקיש פדיון פטר לבכור אדם תקשי ליה נמי אי מה בכור אדם וכו' ע"כ נראה לן דיש חילוק בין הקיש של גוף הבכורות להקיש פדיון ולכן לא פריך אי בכור אדם וכו' והאי חילוקא לא נהירא דהא משמע דוקא בפדיון חייב באחריותו אבל אם מת הפטר חמור פטור וטעמא כדמפרש ונראה לן דלעיל לא שייך למפרך כן דלא מקיש דיני הבכורות להדדי רק לחייב הבכור בהמה טמאה (חסר כאן) מקצת מבכור אדם: [ה] אמר ר"נ לומר שאם פדאו פדוי וכו' ושיניא כרבנן נמי אתי לענין הא גמירי שפיר למצוה פטר חמור מפדיון הבן. תוס' חיצוניות:

מסורת הש"ס

[ט:] [נמדבר יח] [ע"ז כא:], [מנחות פד.], [ד] שביעית פ"ט מ"ט], [ה] [שביעית פ"ו מ"ה], [ו] [מיפה פלג בריך מוכן וביקוטו ליתמא], [ז] [במשנה לה מלאתי ולא לימכר"מ פי"ג מהל' כלאים הל' ו' ובכ"מ], [ח] [לקמן מט.], [ט] [תענית פג:], [י] [ב"ק קי.], [יא] [לקמן מט.], [יב] [ב"ב קנ"ב], [יג] [נמלבת פלג בריך מוכן וביקוטו], [יד] [נמלבת פלג מלאתי ולא לימכר"מ פי"ג מהל' כלאים הל' ו' ובכ"מ], [טו] [לקמן מט.], [טז] [ב"ק קי.], [יז] [תענית פג:], [יח] [ב"ק קי.], [יט] [נמלבת פלג בריך מוכן וביקוטו], [כ] [נ"ז כא:], [כא] [מנחות פד.], [כב] [שביעית פ"ט מ"ט], [כג] [נמלבת פלג בריך מוכן וביקוטו], [כד] [נמלבת פלג מלאתי ולא לימכר"מ פי"ג מהל' כלאים הל' ו' ובכ"מ], [כה] [לקמן מט.], [כו] [ב"ק קי.], [כז] [תענית פג:], [כח] [ב"ק קי.], [כט] [נמלבת פלג בריך מוכן וביקוטו], [ל] [נמלבת פלג מלאתי ולא לימכר"מ פי"ג מהל' כלאים הל' ו' ובכ"מ], [לא] [ב"ק קי.], [לב] [תענית פג:], [לג] [ב"ק קי.], [לד] [נמלבת פלג בריך מוכן וביקוטו], [לה] [נמלבת פלג מלאתי ולא לימכר"מ פי"ג מהל' כלאים הל' ו' ובכ"מ], [לו] [לקמן מט.], [לז] [ב"ק קי.], [לח] [תענית פג:], [לט] [ב"ק קי.], [מ] [נמלבת פלג בריך מוכן וביקוטו], [מא] [נמלבת פלג מלאתי ולא לימכר"מ פי"ג מהל' כלאים הל' ו' ובכ"מ], [מב] [לקמן מט.], [מג] [ב"ק קי.], [מד] [תענית פג:], [מה] [ב"ק קי.], [מו] [נמלבת פלג בריך מוכן וביקוטו], [מז] [נמלבת פלג מלאתי ולא לימכר"מ פי"ג מהל' כלאים הל' ו' ובכ"מ], [מח] [לקמן מט.], [מט] [ב"ק קי.], [נ] [תענית פג:], [נא] [ב"ק קי.], [נב] [נמלבת פלג בריך מוכן וביקוטו], [נג] [נמלבת פלג מלאתי ולא לימכר"מ פי"ג מהל' כלאים הל' ו' ובכ"מ], [נד] [לקמן מט.], [נה] [ב"ק קי.], [נו] [תענית פג:], [נז] [ב"ק קי.], [נח] [נמלבת פלג בריך מוכן וביקוטו], [נט] [נמלבת פלג מלאתי ולא לימכר"מ פי"ג מהל' כלאים הל' ו' ובכ"מ], [ס] [לקמן מט.], [סא] [ב"ק קי.], [סב] [תענית פג:], [סג] [ב"ק קי.], [סד] [נמלבת פלג בריך מוכן וביקוטו], [סה] [נמלבת פלג מלאתי ולא לימכר"מ פי"ג מהל' כלאים הל' ו' ובכ"מ], [סו] [לקמן מט.], [סז] [ב"ק קי.], [סח] [תענית פג:], [סט] [ב"ק קי.], [ע] [נמלבת פלג בריך מוכן וביקוטו], [עא] [נמלבת פלג מלאתי ולא לימכר"מ פי"ג מהל' כלאים הל' ו' ובכ"מ], [עב] [לקמן מט.], [עג] [ב"ק קי.], [עד] [תענית פג:], [עה] [ב"ק קי.], [עו] [נמלבת פלג בריך מוכן וביקוטו], [עז] [נמלבת פלג מלאתי ולא לימכר"מ פי"ג מהל' כלאים הל' ו' ובכ"מ], [עח] [לקמן מט.], [עט] [ב"ק קי.], [פ] [תענית פג:], [פא] [ב"ק קי.], [פב] [נמלבת פלג בריך מוכן וביקוטו], [פג] [נמלבת פלג מלאתי ולא לימכר"מ פי"ג מהל' כלאים הל' ו' ובכ"מ], [פד] [לקמן מט.], [פה] [ב"ק קי.], [פו] [תענית פג:], [פז] [ב"ק קי.], [פח] [נמלבת פלג בריך מוכן וביקוטו], [פט] [נמלבת פלג מלאתי ולא לימכר"מ פי"ג מהל' כלאים הל' ו' ובכ"מ], [צ] [לקמן מט.], [צא] [ב"ק קי.], [צב] [תענית פג:], [צג] [ב"ק קי.], [צד] [נמלבת פלג בריך מוכן וביקוטו], [צה] [נמלבת פלג מלאתי ולא לימכר"מ פי"ג מהל' כלאים הל' ו' ובכ"מ], [צו] [לקמן מט.], [צז] [ב"ק קי.], [צח] [תענית פג:], [צט] [ב"ק קי.], [ק] [נמלבת פלג בריך מוכן וביקוטו], [קא] [נמלבת פלג מלאתי ולא לימכר"מ פי"ג מהל' כלאים הל' ו' ובכ"מ], [קב] [לקמן מט.], [קג] [ב"ק קי.], [קד] [תענית פג:], [קה] [ב"ק קי.], [קו] [נמלבת פלג בריך מוכן וביקוטו], [קז] [נמלבת פלג מלאתי ולא לימכר"מ פי"ג מהל' כלאים הל' ו' ובכ"מ], [קח] [לקמן מט.], [קט] [ב"ק קי.], [קי] [תענית פג:], [קיא] [ב"ק קי.], [קיב] [נמלבת פלג בריך מוכן וביקוטו], [קיג] [נמלבת פלג מלאתי ולא לימכר"מ פי"ג מהל' כלאים הל' ו' ובכ"מ], [קיד] [לקמן מט.], [קטו] [ב"ק קי.], [קטז] [תענית פג:], [קיז] [ב"ק קי.], [קיח] [נמלבת פלג בריך מוכן וביקוטו], [קיט] [נמלבת פלג מלאתי ולא לימכר"מ פי"ג מהל' כלאים הל' ו' ובכ"מ], [קכ] [לקמן מט.], [קכא] [ב"ק קי.], [קכב] [תענית פג:], [קכג] [ב"ק קי.], [קכד] [נמלבת פלג בריך מוכן וביקוטו], [קכה] [נמלבת פלג מלאתי ולא לימכר"מ פי"ג מהל' כלאים הל' ו' ובכ"מ], [קכו] [לקמן מט.], [קכז] [ב"ק קי.], [קכח] [תענית פג:], [קכט] [ב"ק קי.], [קל] [נמלבת פלג בריך מוכן וביקוטו], [קלא] [נמלבת פלג מלאתי ולא לימכר"מ פי"ג מהל' כלאים הל' ו' ובכ"מ], [קלב] [לקמן מט.], [קלג] [ב"ק קי.], [קלד] [תענית פג:], [קלה] [ב"ק קי.], [קלו] [נמלבת פלג בריך מוכן וביקוטו], [קלז] [נמלבת פלג מלאתי ולא לימכר"מ פי"ג מהל' כלאים הל' ו' ובכ"מ], [קלח] [לקמן מט.], [קלט] [ב"ק קי.], [קמ] [תענית פג:], [קמא] [ב"ק קי.], [קמב] [נמלבת פלג בריך מוכן וביקוטו], [קמג] [נמלבת פלג מלאתי ולא לימכר"מ פי"ג מהל' כלאים הל' ו' ובכ"מ], [קמד] [לקמן מט.], [קמה] [ב"ק קי.], [קמו] [תענית פג:], [קמז] [ב"ק קי.], [קמח] [נמלבת פלג בריך מוכן וביקוטו], [קמט] [נמלבת פלג מלאתי ולא לימכר"מ פי"ג מהל' כלאים הל' ו' ובכ"מ], [קנ] [לקמן מט.], [קנא] [ב"ק קי.], [קנב] [תענית פג:], [קנג] [ב"ק קי.], [קנד] [נמלבת פלג בריך מוכן וביקוטו], [קנה] [נמלבת פלג מלאתי ולא לימכר"מ פי"ג מהל' כלאים הל' ו' ובכ"מ], [קנו] [לקמן מט.], [קנז] [ב"ק קי.], [קנח] [תענית פג:], [קנט] [ב"ק קי.], [קס] [נמלבת פלג בריך מוכן וביקוטו], [קסא] [נמלבת פלג מלאתי ולא לימכר"מ פי"ג מהל' כלאים הל' ו' ובכ"מ], [קסב] [לקמן מט.], [קסג] [ב"ק קי.], [קסד] [תענית פג:], [קסה] [ב"ק קי.], [קסו] [נמלבת פלג בריך מוכן וביקוטו], [קסז] [נמלבת פלג מלאתי ולא לימכר"מ פי"ג מהל' כלאים הל' ו' ובכ"מ], [קסח] [לקמן מט.], [קסט] [ב"ק קי.], [קע] [תענית פג:], [קעא] [ב"ק קי.], [קעב] [נמלבת פלג בריך מוכן וביקוטו], [קעג] [נמלבת פלג מלאתי ולא לימכר"מ פי"ג מהל' כלאים הל' ו' ובכ"מ], [קעד] [לקמן מט.], [קעה] [ב"ק קי.], [קעו] [תענית פג:], [קעז] [ב"ק קי.], [קעח] [נמלבת פלג בריך מוכן וביקוטו], [קעט] [נמלבת פלג מלאתי ולא לימכר"מ פי"ג מהל' כלאים הל' ו' ובכ"מ], [קפ] [לקמן מט.], [קפא] [ב"ק קי.], [קפב] [תענית פג:], [קפג] [ב"ק קי.], [קפד] [נמלבת פלג בריך מוכן וביקוטו], [קפה] [נמלבת פלג מלאתי ולא לימכר"מ פי"ג מהל' כלאים הל' ו' ובכ"מ], [קפו] [לקמן מט.], [קפז] [ב"ק קי.], [קפח] [תענית פג:], [קפט] [ב"ק קי.], [קצ] [נמלבת פלג בריך מוכן וביקוטו], [קצא] [נמלבת פלג מלאתי ולא לימכר"מ פי"ג מהל' כלאים הל' ו' ובכ"מ], [קצב] [לקמן מט.], [קצג] [ב"ק ק